

LEREN MEEDOEN

DURVEN LUISTEREN

Een plan van aanpak voor structurele jeugdparticipatie in Oegstgeest

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1	Waarom jeugdparticipatie?	
1.1	<i>De rol van de gemeente in verschillende opvoedmilieus</i>	4
1.2	<i>Jeugdparticipatie: definitie en visie</i>	4
1.3	<i>Motivatie voor jeugdparticipatie</i>	5
Hoofdstuk 2	Hoe wordt jeugdparticipatie een succes?	
2.1	<i>Niveaus van jeugdparticipatie</i>	6
2.2	<i>Eerdere ervaringen</i>	6
2.3	<i>Voorwaarden voor succesvolle jeugdparticipatie</i>	6
2.4	<i>Coördinatie jeugdparticipatie</i>	7
Hoofdstuk 3	Wat vinden jongeren ervan?	
3.1	<i>Onderzoek</i>	8
3.2	<i>Thema's en werkvormen</i>	8
Hoofdstuk 4	Plan voor structurele jeugdparticipatie 2008-2010	
4.1	<i>Op weg naar het plan</i>	9
4.2	<i>Activiteitenplan</i>	9
	4.2.1 <i>Beschrijving van de activiteiten</i>	9
	4.2.2 <i>Activiteitenschema</i>	12
4.3	<i>Begroting structurele jeugdparticipatie in Oegstgeest 2008-2010</i>	14
4.4	<i>Dekking van de kosten, jeugdparticipatie in de WMO</i>	15
Bijlagen		
1.	<i>B&W besluit 24 04 07</i>	17
2.	<i>Taakomschrijving coördinator jeugdparticipatie</i>	18

Inleiding

Eind 2006 is het traject 'Op weg naar structurele jeugdparticipatie in Oegstgeest' van start gegaan. Met ondersteuning van PJ PARTNERS¹ heeft dit traject geleid tot het plan van aanpak 'Leren meedoen, durven luisteren', waarin een voorstel wordt gedaan om jeugdparticipatie in de gemeente Oegstgeest structureel vorm te geven.

Dit plan zal onderdeel uitmaken van een nieuwe nota Jeugdbeleid, die in 2008 wordt ontwikkeld. De gemeente richt zich in dit plan op bewoners van Oegstgeest in de leeftijd van 4 t/m 23 jaar.

Interactieve beleidsontwikkeling

In november 2006 is een klankbordgroep gestart, waarin deelnemers uit onderwijs, jeugdwerk, kinderopvang, politie en gemeenteraad in wisselende samenstelling het traject van input hebben voorzien. De klankbordgroep is tot de zomer van 2007 drie maal bij elkaar geweest met als resultaat:

- een breed gedragen visie op jeugd en jeugdparticipatie;
- een lijst met voorwaarden voor succesvolle jeugdparticipatie op basis van analyse van eerdere ervaringen;
- een bijdrage aan het in april gehouden onderzoek onder jongeren, waarin jeugdparticipatie één van de onderwerpen was;
- concrete voorstellen voor jeugdparticipatie-activiteiten.

Op 24 april 2007 heeft het college van B&W de visie vastgesteld en de voorwaarden onderschreven. (Zie bijlage 1) In september is het conceptplan 'Leren meedoen, durven luisteren' in de JongerenAdviesRaad (JAR) aan de orde geweest. De JAR ondersteunt het plan van harte.

In oktober is de klankbordgroep voor de laatste keer bijeen geweest en heeft het conceptplan besproken, waarna het plan is aangepast. In november 2007 neemt B&W een besluit over de voorstellen waarna het plan ter informatie naar de gemeenteraad gaat.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 gaat over het waarom van jeugdparticipatie: definitie, visie en motivatie zijn beschreven;

Hoofdstuk 2 gaat over de voorwaarden voor succesvolle jeugdparticipatie;

Hoofdstuk 3 gaat in op het onderzoek onder jongeren dat dit voorjaar is gehouden;

Hoofdstuk 4 geeft concrete voorstellen voor een structureel pakket van jeugdparticipatie-activiteiten voor de komende jaren en laat zien wat de financiële consequenties van de plannen zijn;

De bijlagen geven de nodige aanvullende informatie.

Dankwoordje

Bij deze een zeer hartelijk dank aan de leden van de klankbordgroep voor de betrokken, enthousiaste, kritische en creatieve bijdragen aan dit plan.

Leren meedoen, durven luisteren

Jeugdparticipatie is goed voor de jeugd en goed voor de gemeente. Voor beiden is dit een uitdaging: voor de jeugd om de mogelijkheden tot en de grenzen aan invloed te leren kennen.

Voor de gemeente Oegstgeest (bestuur en medewerkers) om jeugd serieus te nemen en te durven luisteren naar hun ideeën.

¹ Zuid-Hollands expertisecentrum voor jeugd, leefbaarheid en participatie

Hoofdstuk 1

Waarom jeugdparticipatie

1.1 De rol van de gemeente in verschillende opvoedmilieus

Kinderen en jongeren groeien op in vier sterk van elkaar verschillende (typen) opvoedmilieus:

Het eerste opvoedmilieu: het gezin, de thuissituatie. Ouders dragen de eindverantwoordelijkheid voor de opvoeding en voeren daarover de regie. Dit is alleen mogelijk wanneer andere opvoedmilieus de ouders daarin ondersteunen, bijvoorbeeld door partnerschap, dialoog en afstemming. Gemeenten hebben een preventieve en signalerende functie en kunnen opvoedingsondersteuning organiseren.

Het tweede opvoedmilieu: kinderopvangvoorzieningen en scholen. Deze instellingen hebben een maatschappelijke en pedagogische opdracht en zijn medeopvoeders. Zij hebben impliciet of expliciet mandaat van ouders om (ook) opvoedend bezig te zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor facilitering van goed onderwijs en naleving van de wet op de kinderopvang.

Het derde opvoedmilieu: de georganiseerde vrije tijd, zoals sportclubs en buurthuizen. Deze instellingen hebben een pedagogische taak die steeds meer gewicht krijgt. De gemeente faciliteert de organisatie van vrijetijdsactiviteiten en ziet het als haar verantwoordelijkheid een bijdrage te leveren aan de ontplooiing van kinderen en jongeren tot mondige en maatschappelijk bewuste burgers.

Het vierde opvoedmilieu: de (fysieke en virtuele) publieke ruimte, waar kinderen medeburgers ontmoeten. Hier is niet zozeer sprake van een expliciete pedagogische taak, maar er zijn wel pedagogisch relevante invloeden en een meer of minder expliciete pedagogische bejegening van kinderen. Denk aan sociale controle, aanspreken op gedrag en dergelijke. De gemeente is verantwoordelijk voor het speelruimtebeleid en levert een bijdrage aan de leefbaarheid van buurten en wijken.

Deze opvoedmilieus zijn van invloed op de ontwikkeling van kinderen en jongeren op weg naar volwassenheid. Zij bieden ieder hun specifieke bijdrage aan het leerproces tot volwassenheid. Spelen en grenzen verkennen zijn essentiële elementen van dit leerproces. Het is aan de opvoeders (uit welk opvoedmilieu dan ook) om, waar nodig, bescherming en structuur te bieden waarbinnen veilig kan worden geëxperimenteerd.

De gemeente is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en regie van het lokaal jeugdbeleid en schept voorwaarden voor het uitvoeren hiervan.

Het is een grote verworvenheid dat een kind als individu de kans krijgt om zijn talenten te ontplooiën, maar opvoeding dient ook een maatschappelijk belang. We willen een samenleving die democratisch is; waarin we democratisch met elkaar omgaan. Kenmerkend hiervoor is dat we van elkaar accepteren dat we verschillend zijn en dat we conflicten oplossen door dialoog. We vinden het belangrijk dat mensen actief betrokken zijn, verantwoordelijkheid nemen, participeren en investeren in hun omgeving. Dat is niet vanzelfsprekend. Kinderen en jongeren moeten dat leren, ermee kunnen oefenen. Jeugdparticipatie is hiervoor een goede manier.

1.2 Jeugdparticipatie: definitie en visie

Dit verstaan we onder jeugdparticipatie:

“De mogelijkheden tot actieve betrokkenheid van jeugdigen, bij (besluitvorming ten aanzien van) hun leefomgeving. Dit wordt gedaan door te luisteren naar de jeugd, de jeugd te informeren, mee te laten denken, mee te laten beslissen en hen te stimuleren tot actief burgerschap.”

Wij vinden dat jeugdparticipatie in deze definitie mogelijk is vanaf een leeftijd van ongeveer 4 jaar. Jeugdbeleid is er op gericht dat kinderen en jongeren opgroeien tot inwoners die volwaardig deelnemen aan het maatschappelijk leven. In de vorm van jeugdparticipatie oefenen kinderen en jongeren om kritisch met informatie om te gaan, zelf keuzes te maken, om te gaan met verschillen en verantwoordelijkheid te dragen. Zo krijgen zij invloed op hun directe leefomgeving en vergroten zij hun inzicht in democratische besluitvormingsprocessen. Jeugdparticipatie is dus een leerproces waarbij kinderen en jongeren kunnen oefenen in actief burgerschap. Dit leerproces is overigens wederkerig: goed luisteren naar kinderen en jongeren is voor veel volwassenen niet vanzelfsprekend.

Daarnaast is jeugdparticipatie een manier voor kinderen en jongeren om daadwerkelijk invloed uit te oefenen en actief betrokken te zijn bij hun directe leefomgeving. Dit kan op verschillende manieren. Zo zijn er verschillende niveaus van participeren: informeren, raadplegen, adviseren, meedoen, (mee)beslissen.

Beleid voor structurele jeugdparticipatie is beleid waarin wordt beschreven hoe de gemeente jeugdparticipatie structureel vorm wil geven. Daarin staat de grote lijn aangegeven, met bijbehorende jeugdparticipatie-activiteiten. De activiteiten zelf zijn in de meeste gevallen projectmatig van opzet. Uitgangspunt van het beleid is dat de gewenste resultaten gerealiseerd worden.

Participatie vindt altijd plaats binnen bepaalde kaders, bijvoorbeeld wettelijke, gemeentelijke, ethische of financiële kaders.

Bij iedere participatie-activiteit moeten deze kaders duidelijk gemaakt worden, moet dus helder worden gemaakt wat de mogelijkheden en grenzen van participatie zijn.

Het is de verantwoordelijkheid van overheid en instellingen om participatie mogelijk te maken, te initiëren en de kaders aan te geven.

De gemeente Oegstgeest kiest voor een pakket participatievormen met diverse werkvormen. Daarbij wordt steeds die werkvorm gekozen die goed aansluit bij de belevingswereld van de betreffende groep. Zo kan worden gewerkt aan concrete resultaten.

1.3 Motivatie voor jeugdparticipatie

Een belangrijke motivatie voor jeugdparticipatie is het verdrag inzake de rechten van het kind. Dit verdrag werd op 20 november 1989 vastgesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. In dit verdrag staat onder andere dat het kind het recht heeft om zijn of haar visie te geven in alle zaken die het kind aangaan.

Het gemeentebestuur van Oegstgeest wil in toenemende mate inwoners mee laten denken over onderwerpen die spelen in Oegstgeest. Jeugdparticipatie kan een bijdrage leveren tot deze interactieve beleidsvorming. Ook in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is de verplichting vastgelegd om burgers te betrekken bij de planvorming van het gemeentelijke beleid.

Zoals boven genoemd is participatie een leerproces naar actief burgerschap. Dit is in het belang van zowel de jeugd zelf als van de (gemeentelijke) overheid. Kinderen en jongeren leren dat er naast eigenbelang ook algemeen belang bestaat. Sociale competenties worden ontwikkeld en betrokkenheid bij straat en buurt worden vergroot.

Tenslotte geeft jeugdparticipatie een gemeente de mogelijkheid tot meer vraaggerichte dienstverlening en draagt het bij aan een groter draagvlak voor en meer kwaliteit van beleid.

Hoofdstuk 2 Hoe wordt jeugdparticipatie een succes?

2.1 Niveaus van jeugdparticipatie

Jeugdparticipatie kent vele vormen en mogelijkheden. De verschillende niveaus van jeugdparticipatie worden hieronder beschreven. Bij het organiseren van een activiteit is het van belang aan te geven wat het doel, het niveau van de participatie is.

Informereren

Jeugd wordt geïnformeerd door volwassenen en er wordt informatie van jeugd verkregen door naar jeugd te luisteren.

Raadplegen

Jeugd wordt geraadpleegd of bijvoorbeeld beleidsvoornemens overeenkomen met hun wensen en verwachtingen. De jeugd is een serieuze gesprekspartner, heeft inzicht in het proces en hun mening wordt serieus genomen.

Adviseren

Jeugd wordt niet alleen naar hun mening gevraagd, maar zij hebben ook een stem bij de besluitvorming, bijvoorbeeld door gevraagd en ongevraagd advies te geven. De gemeente beoordeelt en kan onderbouwen waarom reacties al dan niet meegenomen worden.

Meedoen

De jeugd neemt het initiatief tot het opzetten van activiteiten en neemt besluiten over de uitvoering. Volwassenen hebben een begeleidende rol.

(Mee)beslissen

De jeugd geeft niet alleen hun mening of advies, maar heeft een geldende stem in het maken van beslissingen. Samen met beleidsmakers maken zij keuzes.

2.2 Eerdere ervaringen

De leden van de klankbordgroep hebben zes concrete voorbeelden van hun ervaringen met jeugdparticipatie geanalyseerd. Bij elk van deze ervaringen zijn de plus- en minpunten geïnventariseerd. Dit leidde tot een aantal tips voor succesvolle jeugdparticipatie. Deze tips zijn opnieuw geformuleerd in de vorm van voorwaarden. De voorwaarden zijn samen met de visie in april 2007 door B&W onderschreven.

2.3 Voorwaarden voor succesvolle jeugdparticipatie

- 1 de onderwerpen van participatie staan dicht bij de leefwereld van de doelgroep
- 2 er is voortdurende communicatie met alle betrokkenen, met name de jeugd
- 3 er is voldoende en kwalitatief goede begeleiding die er onder meer voor zorg draagt dat:
 - kinderen en jongeren leren omgaan met teleurstellingen
 - kinderen en jongeren leren een eigen mening te ontwikkelen
 - kinderen en jongeren leren argumenteren
 - kinderen en jongeren leren de consequenties van hun keuzes overzien en aanvaarden
 - er rekening wordt gehouden met diverse doelgroepen bij de keuze van werkvormen
 - ook aan de andere voorwaarden kan worden voldaan
- 4 er is een heldere afbakening van keuzemogelijkheden of mogelijkheden van invloed, zodat geen valse verwachtingen worden gewekt
- 5 de doelstelling van het participatietraject is duidelijk
- 6 het behaalde resultaat is binnen afzienbare tijd zichtbaar
- 7 jeugd wordt serieus genomen

- 8 er zijn voldoende financiële middelen:
- voor begeleiding (zie ook voorwaarde 3)
 - voor de uitvoering van uit de participatie voortkomende activiteiten

2.4 Coördinatie jeugdparticipatie

Bij de in 2.2 genoemde voorwaarden voor succesvolle jeugdparticipatie is een onderscheid te maken in methodische voorwaarden en financiële voorwaarden. Op dit laatste wordt hier dieper ingegaan. Wil een gemeente haar ambitie om jeugdparticipatie structureel vorm te geven serieus waarmaken, dan zijn daar financiële consequenties aan verbonden. (Agogische) begeleiding van kinderen en jongeren bij participatieactiviteiten kan door een professionele organisatie uitgevoerd worden. Het niveau van participatie speelt een rol bij de beslissing hoeveel en hoe vaak.

Het coördineren van een pakket aan activiteiten, afstemming tussen diverse afdelingen, zorg dragen voor goede communicatie hierover en evaluatie van de resultaten zijn zaken die intern een plek moeten krijgen. Ervaring uit andere gemeentes leert dat het noodzakelijk is een coördinator jeugdparticipatie te benoemen.

Het college stelt voor een beleidsmedewerker van de afdeling Welzijn en Onderwijs voor een aantal uren per week deze taak te geven. De taakomschrijving van de coördinator jeugdbeleid staat in bijlage 2.

Hoofdstuk 3 Wat vinden jongeren ervan?

3.1 Het onderzoek

PJ Partners heeft een Kwaliteitsinstrument Jeugdbeleid ontwikkeld dat ingezet is als middel bij het ontwikkelen van een plan voor structurele jeugdparticipatie in Oegstgeest. Het is een vragenlijst over gemeentelijk jeugdbeleid die aan 15% van alle jongeren tussen de 12 en 23 jaar in Oegstgeest is voorgelegd. De lijsten zijn per post toegestuurd met antwoordenvellen. Om de respons te verhogen is een prijs uitgelooft: van alle ingevulde vragenlijsten heeft de wethouder er 2 getrokken, deze jongeren wonnen een MP4-speler.

De respons van het onderzoek bedraagt 195. De steekproef had een omvang van 550 aselect gekozen postadressen van Oegstgeester jongeren in de leeftijdsgroep van 12-23 jaar. De respons van 195 bedraagt 35,5% van de steekproef; hetgeen redelijk is voor het type vragenlijst, de wijze van afnemen in combinatie met de doelgroep. De resultaten van het onderzoek zijn verwerkt in dit plan. Het volledige onderzoeksrapport staat op de site van de gemeente Oegstgeest.

Er hebben net zoveel jongens als meisjes aan het onderzoek meegedaan. Naar leeftijd is de groep 12-14 jaar het grootst, gevolgd door de 19-jarigen en ouder. Het gemiddelde opleidingsniveau van de respondenten is met 34% vwo/gymnasium en 20% hbo/wo heel hoog. Tweederde van de respondenten woont thuis met beide ouders en ruim 17% is woonachtig in een eenoudergezin. Ruim 80% heeft een Nederlandse achtergrond. De vrijetijdsbesteding vindt in de helft van de gevallen thuis plaats, terwijl 22% van de jongeren de vrije tijd doorbrengt bij een sportvereniging. Slechts een kleine groep brengt de vrije tijd door op straat of in het jongerencentrum.

3.2 Thema's en werkvormen

In het onderzoek is gevraagd welke werkvormen voor jeugdparticipatie jongeren aanspreken, en welke thema's bij hen leven.

Er zijn twee vormen van participatie waar de jongeren veel belangstelling voor hebben: het meedenken over inrichting van speelplekken en een wijkbeoordeling. Bij het eerste heeft meer dan de helft van de jongeren aangegeven dit een hele aantrekkelijk vorm van participatie te vinden.

Jongeren van 12-14 jaar hebben een voorkeur voor de jaarlijkse prijsvraag en chatten met de ambtenaar jeugd. Meisjes willen meer dan jongens een jongerenspreekuur met de wethouder en jongeren van 19 jaar en ouder willen meer dan de anderen reageren op de nota jeugdbeleid.

Van de thema's die jongeren aanspreken is in het onderzoeksrapport een top 5 gemaakt (zie schema). Als thema's die relevant zijn voor participatie zijn sport, vrije tijd en veiligheid te noemen².

Top-5 van aspecten waarvoor de gemeente moet zorgen die de jongeren het meest belangrijk vinden	Leefgebied	Belangrijk (%)
1... dat jongeren een goede schoolopleiding krijgen.	onderwijs	98,5%
2... dat jongeren voldoende kunnen sporten.	vrije tijd/ sport	93,3%
3... dat er voor jongeren vrije tijdsgelegenheden zijn.	vrije tijd	83,6%
4... dat jongeren die zich misdragen worden aangepakt.	veiligheid	83,1%
5... dat jongeren die hulp nodig hebben gemakkelijk bij een instelling terecht kunnen.	jeugdzorg	81,5%

² Deze thema's kwamen ook naar voren in een onderzoek in 2002 onder ouders, waar onder andere werd gevraagd naar wenselijke prioriteiten van het gemeentelijk jeugdbeleid

Hoofdstuk 4 Plan voor structurele jeugdparticipatie 2008 - 2010

4.1 De weg naar het plan

Het plan voor structurele jeugdparticipatie in Oegstgeest is gebaseerd op:

- de door B&W vastgestelde visie (zie hoofdstuk 1 en bijlage 1)
- de door B&W onderschreven randvoorwaarden (zie hoofdstuk 2 en zie bijlage 1)
- het onderzoek onder jongeren (zie hoofdstuk 3)
- concrete voorstellen uit de klankbordgroep

Daarnaast is gekeken naar wat er al is en hoe dit met de nieuwe plannen samenhangt. Zo is het onderwerp 'jongeren en cultuur' opgenomen in de plannen evenals de JongerenAdviesRaad.

4.2 Activiteitenplan

De in 4.1 genoemde elementen hebben een samenhangend activiteitenpakket opgeleverd. De activiteiten zijn veelal projectmatig van opzet, verdeeld over verschillende leeftijdsgroepen en kennen verschillende niveaus van participatie. Zowel aan de methodische als aan de financiële voorwaarden is voldaan, voor zover dat in deze fase van planvorming mogelijk is.

De verschillende activiteiten zijn in schema gezet op pagina 12. Hieronder volgt eerst een beschrijving van de activiteiten.

4.2.1 Beschrijving van de activiteiten

JongerenAdviesRaad (JAR)

De JongerenAdviesRaad is een groep jongeren die:

- Gevraagd en ongevraagd advies geeft aan de gemeente over zaken die jongeren in Oegstgeest belangrijk vinden;
- Soms onderzoek doet naar bijvoorbeeld de mening van jongeren over een bepaald onderwerp;
- Zelf activiteiten organiseert in samenwerking met bijvoorbeeld jongerenwerk .

De JAR heeft eind 2006 een doorstart gemaakt, 6 nieuwe leden hebben zich enthousiast aangemeld. Zij hebben in het voorjaar van 2007 een training aangeboden gekregen. Op dit moment functioneert de JAR niet goed en is de begeleiding nog te weinig uit de verf gekomen. Voor 2008 wordt voorgesteld een JAR als 'vaste groep' los te laten en per onderwerp, per gewenste actie, een groep jongeren te activeren en zo projectmatig jongeren te benaderen. Op die manier kunnen jongeren actief wordt betrokken bij de onderwerpen die hen aanspreken. Het namenbestand van jongeren, die in het onderzoek hebben aangegeven dat ze door de gemeente mogen worden benaderd kan daarvoor gebruikt worden.

Project jongeren en cultuur

De gemeente Oegstgeest heeft sinds 2007 een bedrag in de begroting jeugdbeleid opgenomen voor jeugd en cultuur. Jaarlijks in het najaar wordt in samenwerking met de voortgezet onderwijs scholen een participatietraject voor jongeren aangeboden, met als resultaat een advies over een cultuurproject voor jongeren in het jaar daar op. Het voorgestelde cultuurproject moet binnen het bestaande budget kunnen worden uitgevoerd. Precieze werkvorm wordt ontwikkeld door professionele begeleiding.

Jongeren organiseren voor jongeren

Het jongerenwerk van de Stichting jeugd en jongerenwerk Midden Holland is er onder meer op gericht jongeren te activeren en hen te betrekken bij de organisatie en uitvoering van activiteiten. Nu de nieuwe jongerenruimte naar verwachting in de 2^e helft van 2007 open gaat zal dit in die ruimte een plaats krijgen.

Daarnaast wordt een stichting van betrokkenen opgericht, die de ruimte voor een belangrijk deel gaat beheren. In het bestuur van de stichting zullen zowel volwassenen als jongeren actief zijn middels een junior/senior systeem.

Gemeente on tour

De beleidsmedewerker jeugdbeleid bezoekt samen met de wethouder verschillende verenigingen, scholen en andere plekken waar kinderen en jongeren elkaar in de gemeente ontmoeten, bijvoorbeeld een school, kinderdagverblijf, scoutinggroep of jongerenactiviteit in de jongerenruimte.

Het bezoek vindt plaats op het moment dat er al activiteiten worden georganiseerd. Tijdens het bezoek van circa één uur vraagt de wethouder aan de aanwezige jongeren (circa 20) hoe zij denken over verschillende actuele onderwerpen binnen de gemeente.

Mogelijke thema's: wijkbeoordeling, sport, speelplekken, veiligheid, actuele zaken. De resultaten van de gesprekken worden opgetekend in de jeugdparticipatiekrant en gebruikt bij ontwikkeling van beleid.

Participatie bij (her)inrichting van speelplekken

Dit onderdeel is een aanvulling op het reeds bestaande speelruimtebeleid van de gemeente Oegstgeest. Bij (her)inrichting van speelplekken in Oegstgeest wordt al rekening gehouden met wensen van omwonenden en natuurlijk van de doelgroep. Vaak is jeugd al direct of indirect betrokken bij de keuzes die worden gemaakt. In dit voorstel wordt de participatie echter verdiept en methodisch onderbouwd. Van belang is dat een participatietraject, dat zowel op jeugd als volwassenen moet zijn gericht, professioneel wordt uitgevoerd. Hierdoor is de kans op duurzaam draagvlak groter. De gemeente moet hierbij duidelijk zijn over bestemming van de plek, de kaders waarbinnen bewoners en jeugd kunnen meebeslissen, het tijdpad en de financiële mogelijkheden. Bij ieder project (iedere speelplek) wordt een afzonderlijk projectplan gemaakt door de begeleiding, dat de voorwaarden voor succesvolle jeugdparticipatie waarborgt. Nauwe samenwerking met de betrokken ambtenaar is daarbij vanzelfsprekend.

Er zijn veel verschillende methodieken voor het betrekken van jeugd bij de (her)inrichting van speelplekken. Bijvoorbeeld: goed/fout foto's. Er kan ook gebruik gemaakt worden van een beoordelingsformulier. Er zijn veel voorbeelden voorhanden.

Kindergemeenteraad

(Wegwijs op het Gemeentehuis)

Om lokale politiek voor jongeren toegankelijk te maken organiseert het IPP het project Wegwijs op het Gemeentehuis. Dit project is zeer geschikt om jongeren in aanraking te brengen met de politiek in een gemeente. Leerlingen maken projectvoorstellen en kiezen op democratische wijze het winnende project. Gedurende een intensieve werkdag van 9.00 uur tot 21.00 uur gaan de leerlingen op het gemeentehuis de confrontatie aan met lokale politici, ambtenaren en andere deskundigen. Zij komen in aanraking met begrippen als macht, democratie, lobby, begroting, budget etc. Juist deze directe confrontatie en het zelf op onderzoek uit gaan maakt dat *Wegwijs op het Gemeentehuis* uniek is. Niet het lezen en zien, maar het actief ervaren staat voorop.

De Wegwijsdag kan ook voor kinderen in de basisschoolleeftijd worden georganiseerd. Op deze dag maken leerlingen van de lagere school kennis met de gemeente waarbij in een verkort en aangepast programma plannen worden uitgewerkt. De dag wordt, net als de andere varianten, op maat gemaakt voor de doelgroep. Het is een groot en veelomvattend project, dat alle positieve elementen van jeugdparticipatie in zich heeft. Kijk voor meer informatie over Wegwijsdagen op www.wegwijsdagen.nl. N.B. Deze activiteit kan ook zo worden uitgevoerd dat de limiet van € 1500 (zie begroting) wordt losgelaten en de politiek een besluit neemt over de ingediende voorstellen.

Bezoek aan gemeentehuis

Oegstgeest heeft een prachtig gemeentehuis. Schoolklassen komen incidenteel voor een rondleiding. Vanaf 2008 wordt in samenwerking met de afdeling communicatie een draaiboek voor rondleidingen gemaakt, dat niet alleen ingaat op de historie van het gebouw, maar ook informatie geeft over de rol van de gemeente, raadsleden, burgemeester en wethouders en ambtenaren. Als voorwaarde aan bezoekende scholen wordt gesteld dat zij minimaal een les over gemeentelijke politiek aan het bezoek laten voorafgaan. Bezoeken aan het gemeentehuis worden actief gestimuleerd door informatie aan scholen.

Jaarlijkse jeugdparticipatiekrant

Na elk jaar worden de resultaten van de diverse activiteiten beschreven in een krant. De krant geeft een overzicht van de activiteiten die het afgelopen jaar op het gebied van jeugdparticipatie hebben plaatsgevonden en biedt een blik vooruit naar het volgende jaar. De dwarsverbanden tussen de diverse onderdelen worden duidelijk gemaakt.

De krant wordt verspreid onder organisaties die met jeugd werken en op diverse plekken binnen de gemeente zoals gemeentehuis, bibliotheek en jongereninformatiepunten.

4.4.2 Activiteitschema

De hierboven beschreven activiteiten zijn in een schema in de tijd gezet. (zie volgende pagina)

De bedoeling is dat na elk jaar, op basis van de ervaringen en behaalde resultaten, het activiteiten-schema wordt geactualiseerd. Na het eerste jaar zullen de resultaten in meer meetbare eenheden kunnen worden beschreven. In die zin is 2008 een pilotjaar, dat veel informatie moet opleveren voor verbeteringen in de jaren erna.

Jeugdparticipatie- activiteiten	Informereren Raadplegen Adviseren Meedoen Meebeslissen	Doelgroep	Hoe vaak	Resultaat	Uitvoering	Coördinatie
JongerenAdviesRaad	Informereren Raadplegen Adviseren Meedoen	12-plus	Hele jaar door	Een actieve groep jongeren die gevraagd en ongevraagd advies geven en zelf activiteiten organiseren	Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden Holland	Coördinator jeugdparticipatie
Project jongeren en cultuur	Informereren Raadplegen Adviseren Meedoen Meebeslissen	12-plus	1 x per jaar in het na-jaar	Actieve betrokkenheid van de doelgroep bij het jaarlijks cultuurproject voor jongeren	Nog nader te bepalen professionele organisatie Samenwerking met onderwijs	Coördinator jeugdparticipatie
Jongeren organiseren voor jongeren	Meedoen Meebeslissen	12-plus	Al naar gelang het aanbod in de jongerenruimte	Jongeren organiseren hun eigen activiteiten in de jongerenruimte (of elders), onder begeleiding van het jongerenwerk	Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden Holland	Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden Holland
Gemeente on tour	Raadplegen Aviseren	12-min en 12-plus	3 x per jaar in januari, mei en oktober	Directe informatie en adviezen van kinderen en jongeren m.b.t. actuele thema's.	Coördinator jeugdparticipatie samen met wethouder Samenwerking met onderwijs	Coördinator jeugdparticipatie
Participatie in projectvorm bij (her)inrichting van speelplekken, bv dmv methode goed/fout foto's	Raadplegen Adviseren Meedoen	12-min en 12-plus	Minimaal 2 x per jaar: 1 x 12plus en 1 x 12min	Herinrichting van speelplekken waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de wensen van de doelgroep	Nog nader te bepalen professionele organisatie Samenwerking met onderwijs	Coördinator jeugdparticipatie i.s.m. betrokken afdelingen

Kindergemeenteraad	Informereren Raadplegen Adviseren Meedoen Meebeslissen	12-min	1 x per jaar In het voor- jaar	Kinderen bedenken projecten met een bedoor de gemeente aangegeven thema. Het winnende project wordt uitgevoerd.	IPP voor de kinderkraad Uitvoering van het winnende project: afhankelijk van project. Samenwerking met onderwijs	Coördinator jeugdparticipatie
Bezoek aan gemeentehuis	Informereren	12-min	Op verzoek van basisscholen Maximaal 4 x per jaar	Schoolklassen krijgen informatie over hoe de gemeente werkt, raad, B&W, ambtenarenapparaat, verkiezingen etc.	Afdeling Communicatie Samenwerking met onderwijs	Coördinator jeugdparticipatie i.s.m. afdeling communicatie

Aanvullende activiteiten	Wie	Wanneer
Coördinatie jeugdparticipatie	Coördinator jeugdparticipatie	Vanaf 2008
Herhaling onderzoek onder jongeren	Coördinator jeugdparticipatie i.s.m. PJ Partners	April 2009
Jaarlijkse evaluatie en jeugdparticipatiekrant	Coördinator jeugdparticipatie i.s.m. afdeling communicatie	Januari 2009 Januari 2010 Januari 2011

4.3 Begroting structurele jeugdparticipatie in Oegstgeest 2008-2010

2008

Jeugdparticipatie-activiteit	Geraamde kosten	Dekking jeugdbeleid	Dekking WMO budget
JongerenAdviesRaad	1. € 1 500,- organisatie- en PR kosten 2. 2 uur professionele ondersteuning per week	1. organisatiekosten gedekt uit begroting jeugdbeleid (jeugdparticipatie) 2. Ondersteuning JAR wordt opgenomen in uitvoeringsovereenkomst St. Jeugd- en Jongerenwerk Midden Holland	
Project jongeren en cultuur	1. professionele begeleiding van het project maximaal 60 uur: €4 000,- 2. € 10 000 euro voor de uitvoering van het project	1. €2 200,- gedekt uit huidige begroting jeugdbeleid (jeugdparticipatie) 2. gedekt uit huidige begroting jeugdbeleid (jeugd en cultuur)	€1 800,-
Jongeren organiseren voor jongeren	Begeleiding door jongerenwerk	opgenomen in de plannen voor de nieuwe jongerenruimte	
Gemeente On Tour	Organisatiekosten €500,-		€500,-
Participatie bij (her)inrichting speelplekken	1. kosten (her) inrichting speelplekken 2. professionele begeleiding, 25 uur per project 3. organisatie- en PR kosten per project €200,-	1. herinrichting speelplekken uit huidige begroting speelruimtebeleid	€4 000,-
Kindergemeenteraad	1. kosten winnende project: €1 500,- 2. begeleiding door IPP: € 4 000,-		€5 500,-
Bezoek aan gemeentehuis	€ 500,- organisatiekosten		€ 500,-
Coördinatie jeugdparticipatie	Ca. 4 uur per week op basis van voorgesteld activiteitenpakket ³		PM
Totaal begroot in 2008		Opgenomen in huidige jeugdbeleid	€ 12 300,-

³ Naar verwachting zal de coördinatie van jeugdparticipatie in 2008 meer tijd in beslag nemen dan in de jaren erna

2009: hetzelfde als 2008 plus:

	Geraamde kosten	Dekking jeugdbeleid	Dekking WMO-gelden
Jeugdparticipatiekrant 2008	€ 1000,-		€ 1000,-
Totaal begroot in 2009			€13 300,-

2010: hetzelfde als in 2009 plus

	Geraamde kosten	Dekking jeugdbeleid	Dekking WMO-gelden
Herhaling onderzoek onder jongeren	€ 5 200,-		€ 5 200,-
Jeugdparticipatiekrant 2009	€ 1000,-		€ 1000,-
Totaal begroot in 2010			€ 18 500,-

Samenvatting begroting structurele jeugdparticipatie Oegstgeest 2008-2010, voor zover niet opgenomen in huidige budget jeugdbeleid

	2008	2009	2010
Coördinatie	PM	PM	PM
Activiteiten	€ 12 300,-	€ 12 300,-	€ 12 300,-
Jeugdparticipatiekrant	XX	€ 1000,-	€ 1000,-
Onderzoek onder jongeren	XX	XX	€ 5 200,-
Totaal per jaar	€ 12 300,-	€13 300,-	€ 18 500,-

4.4 Dekking van de kosten, jeugdparticipatie in de WMO

Met de komst van de WMO zijn gemeenten verantwoordelijk gesteld voor de maatschappelijke ondersteuning van hun inwoners. Maatschappelijke ondersteuning omvat activiteiten, voorzieningen en diensten die het inwoners mogelijk maken mee te doen aan de samenleving. De WMO omschrijft maatschappelijke ondersteuning in negen 'prestatievelden'.

De WMO lijkt in eerste instantie wetgeving die vooral is gericht op de zorg, maar de WMO is veel breder dan dat. Het gaat er vooral om zoveel mogelijk mensen te laten meedoen. Het gaat om versterking van de samenleving, onder andere door het stimuleren van participatie.

Omdat 'meedoen' centraal staat in de WMO is burgerparticipatie een voorwaarde. Jeugdparticipatie wordt hierin niet specifiek genoemd. Natuurlijk valt de jeugd ook onder de noemer 'burgers', maar het zijn wel burgers die op een andere manier geprikkeld moeten worden om actief betrokken te ra-

ken én te blijven bij hun gemeente. Daarom kiest de gemeente Oegstgeest er voor specifiek aandacht te geven aan jeugdparticipatie.

Jeugdparticipatie kan een belangrijke rol spelen bij het realiseren van doelen van een aantal van de prestatievelden van de WMO, met name de prestatievelden 1 (het bevorderen van leefbaarheid en sociale samenhang in wijken), 2 (preventieve ondersteuning jeugd) en 4 (het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers).

Naast dekking van de kosten uit het budget van jeugdbeleid zullen daarom WMO-gelden worden aangewend om de kosten van jeugdparticipatie te dekken.

In de WMO-nota wordt verder ingegaan op de prestatievelden en op welke manier jeugdparticipatie invulling kan geven aan de gemeentelijke WMO-taken. Deze nota verschijnt in het najaar van 2007.

GEMEENTE OEGSTGEEST

Te gebruiken voor publicatie ex art. 60 lid 3 Gemeentewet

Het college van de gemeente Oegstgeest;

Gelet op het jeugdbeleid van de gemeente Oegstgeest

Overwegende het traject 'Op weg naar structurele jeugdparticipatie in Oegstgeest'

BESLUIT:

1. de visie op jeugdparticipatie vast te stellen
2. de voorwaarden voor jeugdparticipatie te onderschrijven

Aanwijzingen ter afdoening
Vergadering B&W d.d.:
Besluit over voorstel :

24 APR. 2007

C102/17

- Ongewijzigd vastgesteld
- Gewijzigd vastgesteld
- Aangehouden
- Verworpen
- Niet aangenomen

Burgemeester en Wethouders van Oegstgeest,
drs R.J. Mauer E.M. Timmers-van Klink
secretaris burgemeester

Bijlage 2

Taakomschrijving coördinator jeugdparticipatie

- Coördinatie van alle in het Activiteitenplan opgenomen jeugdparticipatie-activiteiten van de gemeente Oegstgeest;
- Jaarlijkse update maken van het activiteitenplan;
- Kiezen van thema's voor de jaarlijks terugkerende activiteiten;
- Voorbereiden en uitvoeren van 'Gemeente on Tour';
- Nieuwe aanpak JAR ontwikkelen en uitvoeren i.s.m. jongerenwerk;
- Gesprekspartner namens de gemeente bij bijeenkomsten van de JAR
- Bijdrage aan ontwikkeling draaiboeken voor klassenbezoeken aan gemeentehuis;
- Bijdrage aan het ontwikkelen van een folder voor scholen;
- Werven en aansturen van externe uitvoerders van jeugdparticipatie-activiteiten;
- Zorgen voor een jaarlijkse evaluatie in de vorm van een Jeugdparticipatiekrant;
- Vormgeving, redactie, druk en verspreiding van de krant;
- Bijdrage aan algemene PR over jeugdparticipatie;
- Informeren van andere beleidsafdelingen over het plan van aanpak jeugdparticipatie en hoe ze eventueel jeugdparticipatie kunnen vormgeven;
- Inventariseren één keer per jaar bij andere beleidsafdelingen wat de plannen zijn voor het betrekken van jeugd. Checken of er geld gereserveerd is voor jeugdparticipatie. Verwerken van deze inventarisatie in de update van het activiteitenplan;
- Stimuleren van integraal werken op dit gebied;
- Communicatie met afdelingen die direct of zijdelings bij specifieke jeugdparticipatie-activiteiten zijn betrokken;
- Alert zijn op signalen in Oegstgeest m.b.t. jeugdparticipatie, een stimulerende rol hierin naar instellingen en organisaties.